

Sebastian Kempgen – Peter Kosta – Tilman Berger – Karl Gutschmidt, eds.:

Die slavischen Sprachen. Ein internationales Handbuch zu ihrer Struktur, ihrer Geschichte und ihrer Erforschung. Band 1. // **The Slavic Languages: An International Handbook of their Structure, their History and their Investigation.** Vol. 1.

Berlin – New York: Walter de Gruyter, 2009. s. XXXV + 1–1116. Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft, 32/1. ISBN 978-3-11-015660-7.

Karl Gutschmidt (†) – Sebastian Kempgen – Tilman Berger – Peter Kosta, eds.:

Die slavischen Sprachen. Ein internationales Handbuch zu ihrer Struktur, ihrer Geschichte und ihrer Erforschung. Band 2. // **The Slavic Languages: An International Handbook of their Structure, their History and their Investigation.** Vol. 2.

Berlin – München – Boston: De Gruyter Mouton, 2014. s. XXXVII + 1117–2267. Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft, 32/2. ISBN 978-3-11-017153-2.

Slavisté mají velkou radost, že v užitečné a už rozsáhlé degruyterovské řadě Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft (HSK) teď vyšel také svazek věnovaných slovanským jazykům. Slovanský svazek má dva díly. První je v zásadě „synchronně deskriptivní“ a pojednává o ortografických a hláskových systémech slovanských jazyků, o slovanské akcentologii, o nominální a verbální morfologii, obecně o otázkách syntaxe slovanských jazyků a konkrétně o morfosyntaktických vztazích a větných vzorcích v jednoduché větě, o modifikaci propozice a gramatických kategoriích ve slovanské větě, o slovanském souvětí a o slovosledu ve slovanských jazycích, pak se píše o otázkách slovní zásoby, o sémantice, o textové lingvistice o deixi a nakonec o analýze dialogu a teorii jazykových aktů. Druhý díl je „historický a variacionistický“ a píše se v něm o prehistorii slovanských jazyků, o staroslověnětině a církevní slovanštině, o raných fázích vývoje jednotlivých slovanských jazyků, o otázkách slovanských spisovných jazyků, o hláskovém a ortografickém vývoji slovanských jazyků, o historické morfologii, syntaxi a lexikologii, o slovanské gramatografii, lexikografii a standardologii, o varietách slovanských jazyků a nakonec o typologických aspektech slovanských jazyků.

Celkem má slovanský svazek HSK 165 kapitol a (počítal-li recenzent dobře) 131 autorů. Při takovém množství i tematickém záběru, je vcelku samozřejmé, že je možno mít výhrady nejrůznějšího druhu: ke koncepci, k výběru témat, k jednotlivým textům. Co je ale důležité, je to, že tato publikace by neměla chybět v žádné slavistické knihovně. Pro větší navnadění čtenáře si pak dovoluji ještě zmínit tři podle mě nejpovedenější nebo nejzajímavější kapitoly: H. Keipert: *Kirchenslavisch-Begriffe* (II, s. 1211–1252) přináší podnětné znesamozřejmování některých paleoslovenistických samozřejmostí; S. Mengel: *Wortbildungsbedeutung* (I, s. 775–781) pojednává, byť ne zcela brilantně, o jednom produktivním, ale většinou lingvistickou žel spíš málo všímaném pojmu, totiž o slovtvorném významu; B. Brehmer: *Höflichkeit*

(I, s. 1047–1054) načrtává hlavní aspekty tématu, které by zasloužilo podrobnějšího bohemistického zpracování, protože by se na něm mimo jiné dala zkoumat míra orientalizace české společnosti.

Bohumil Vykypěl

Institute of the Czech Language of the AS CR, v. v. i.

Veveří 97, 602 00 Brno

Czech Republic

vykypel@iach.cz